Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

8 octombrie 2025*

„Energie – Piața internă a energiei electrice – Linie directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică – Articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE) 2017/2195 – Platforma europeană pentru schimbul de energie de echilibrare din rezervele pentru restabilirea frecvenței cu activare automată – Neparticiparea operatorului de transport și de sistem din Elveția – Cale de atac formulată în fața camerei de recurs a ACER – Condiții și modalități speciale de exercitare a căilor de atac – Articolul 28 din Regulamentul (UE) 2019/942 – Inadmisibilitate pentru lipsa calității procesuale active în fața camerei de recurs – Lipsa afectării directe – Excepție de nelegalitate”

În cauza T-558/23,

Swissgrid AG, cu sediul în Aarau (Elveția), reprezentată de P. De Baere, P. L’Ecluse, K. T’Syen, V. Lefever și V. Ion, avocați,

reclamantă,

împotriva

Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER), reprezentată de P. Martinet și E. Tremmel, în calitate de agenți, asistați de B. Creve și T. Kölsch, avocați,

pârâtă,

susținută de

Comisia Europeană, reprezentată de O. Beynet, T. Scharf, B. De Meester și C. Hödlmayr, în calitate de agenți,

intervenientă,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

compus, la deliberări, din doamna P. Škvařilová-Pelzl, președintă, domnul I. Nõmm (raportor), doamna G. Steinfatt și domnii D. Kukovec și R. Meyer, judecători,

grefier: doamna I. Kurme, administratoare,

* Limba de procedură: engleza.

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 12 martie 2025,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, reclamanta, Swissgrid AG, solicită anularea Deciziei A-008-2022 a camerei de recurs a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) din 29 iunie 2023 de respingere ca inadmisibilă a acțiunii împotriva Deciziei 15/2022 a ACER din 30 septembrie 2022 (denumită în continuare „decizia atacată”).

Istoricul litigiului

2 Reclamanta este o societate anonimă de drept elvețian care constituie unicul operator de transport și de sistem de energie electrică (denumit în continuare „OTS”) din Elveția.

3 În anul 2018, reclamanta și alți OTS au încheiat un memorandum de înțelegere care formalizează condițiile participării lor la proiectul care trebuia să conducă la o platformă pentru coordonarea internațională a restabilirii automate a frecvenței și a exploatării stabile a sistemului (Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation, denumită în continuare „Picasso”).

4 În temeiul Regulamentului (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (JO 2009, L 211, p. 15), Comisia Europeană a adoptat Regulamentul (UE) 2017/2195 din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (JO 2017, L 312, p. 6), care prevede, pe de o parte, instituirea unor platforme europene comune pentru operarea procesului de compensare a dezechilibrelor și pentru facilitarea schimbului de energie de echilibrare din rezervele pentru restabilirea frecvenței și din rezervele de înlocuire (considerentul 10) și, printre altele, la articolul 20 din acesta, o platformă europeană pentru schimbul de energie de echilibrare din rezervele pentru restabilirea frecvenței cu activare automată.

5 La 24 iunie 2020, ACER a adoptat Decizia 02/2020 privind crearea unei platforme europene pentru schimbul de energie de echilibrare din rezervele pentru restabilirea frecvenței cu activare automată (denumită în continuare „platforma aFRR”), care cuprindea, în anexă, cadrul de punere în aplicare a platformei aFRR menționate (denumit în continuare „cadrul de punere în aplicare”).

6 Articolul 2 alineatul 1 litera (l) din cadrul de punere în aplicare definea noțiunea de „OTS membru” ca fiind „orice OTS care se alătură platformei aFRR”, iar articolul 2 alineatul 1 litera (m), noțiunea de „OTS participant” ca fiind „orice OTS membru care utilizează platforma aFRR pentru a schimba produse standard de energie de echilibrare aFRR”.

7 Articolul 2 alineatul 1 litera (n) din cadrul de punere în aplicare prevedea că Picasso „[era] proiectul de punere în aplicare care evolu[a] către platforma aFRR”, iar articolul 5 alineatul 2 din acesta, că „toți OTS membri institu[iau] proiectul de punere în aplicare a platformei aFRR, care

[era] bazat pe proiectul de punere în aplicare Picasso ce [era] transformat în proiect de punere în aplicare a platformei aFRR, în urma adoptării prezentului cadru de punere în aplicare a platformei aFRR”.

8 La 1 iulie 2020, OTS membri ai Picasso, inclusiv reclamanta, au încheiat acordul de cooperare al platformei Picasso, care înlocuiește protocolul anterior (denumit în continuare „Acordul de cooperare Picasso”). Acest acord de cooperare este supus unui acord principal privind platformele de echilibrare, comun tuturor platformelor, intrat de asemenea în vigoare la 1 iulie 2020 (denumit în continuare „acordul principal”).

9 Prin scrisoarea din 17 decembrie 2020, directoarea Direcției Generale Energie a Comisiei a subliniat că nu vede niciun motiv pentru a adopta o decizie de autorizare a Elveției să participe la platformele europene de echilibrare în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195. Reclamanta a introdus o acțiune împotriva acestei scrisori, care a fost respinsă prin Ordonanța din 21 decembrie 2022, Swissgrid/Comisia (T-127/21, nepublicată, EU:T:2022:868), ca inadmisibilă. Această ordonanță a fost anulată prin Hotărârea din 13 februarie 2025, Swissgrid/Comisia (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

10 La 31 martie 2022, în temeiul articolului 17 din cadrul de punere în aplicare, Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică (denumită în continuare „ENTSO-E”) a prezentat ACER o propunere de modificare a acestui cadru de punere în aplicare în ceea ce privește desemnarea entităților care ar îndeplini funcțiile definite în acesta.

11 La 30 septembrie 2022, ACER a adoptat Decizia 15/2022 de modificare a cadrului de punere în aplicare. Articolul 1 litera (b) din anexa I la această decizie a modificat definiția „OTS membru” care figurează în prezent la articolul 2 alineatul 1 litera (m) din cadrul de punere în aplicare respectiv, pentru ca aceasta să vizeze în prezent „orice OTS căruia i se aplică Regulamentul [2017/2195] și care s-a alăturat platformei aFRR, inclusiv OTS din zone [de reglaj frecvență-putere] multi-OTS”.

12 La 30 noiembrie 2022, reclamanta a introdus o cale de atac împotriva acestei decizii la camera de recurs a ACER.

13 Prin decizia atacată, camera de recurs a reținut că Decizia 15/2022 nu constituia un act susceptibil să afecteze situația juridică a reclamantei, astfel încât nu era necesar să se examineze în continuare dacă aceasta era vizată în mod direct și individual de decizia menționată în sensul articolului 28 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO 2019, L 158, p. 22) și, prin urmare, a respins acțiunea sa ca inadmisibilă. Camera de recurs:

– a amintit că admisibilitatea acțiunilor în temeiul articolului 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942 trebuia examinată în lumina jurisprudenței privind articolul 263 TFUE și a dedus de aici că trebuia să se verifice dacă Decizia 15/2022 producea efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantei, modificând în mod distinct situația sa juridică;

– a reținut că din Regulamentul 2017/2195 rezulta că numai OTS supuși dreptului Uniunii Europene erau autorizați să participe la platformele care intrau în domeniul său de aplicare [cu excepția OTS din Elveția pentru platformele europene pentru schimbul de produse

standard de energie de echilibrare și în măsura în care Comisia a adoptat o decizie în acest sens în temeiul articolului 1 alineatul (7) din regulamentul menționat];

– a dedus din ceea ce precedă că, în lipsa unei decizii adoptate de Comisie în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, Decizia 15/2022 se limita la a aplica articolul 1 din Regulamentul 2017/2195 și că participarea reclamantei nu depindea de o decizie a ACER, ci a Comisiei;

– a respins argumentația reclamantei întemeiată pe faptul că ar fi fost membră a platformei aFRR anterior Deciziei 15/2022, subliniind că nu fusese niciodată admisă ca membră a platformei menționate, că Decizia 03/2020 nu îi era adresată, că Regulamentul 2017/2195 era aplicabil de la 18 decembrie 2017 și că articolul 1 din acesta nu fusese modificat.

Concluziile părților

14 Reclamanta solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– obligarea ACER la plata cheltuielilor de judecată.

15 ACER solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

16 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

17 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă trei motive.

18 Primul motiv este întemeiat pe o eroare de drept, întrucât camera de recurs ar fi interpretat în mod eronat Regulamentul 2017/2195 în sensul că impune Comisiei să adopte o decizie în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 pentru ca reclamanta să poată participa la platforma aFRR.

19 Al doilea motiv se întemeiază pe o eroare de apreciere cu ocazia aplicării articolului 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942 în împrejurările speței. Reclamanta arată că camera de recurs a reținut în mod eronat că acțiunea împotriva Deciziei 15/2022 era inadmisibilă.

20 Prin intermediul celui de al treilea motiv, prezentat cu titlu subsidiar, reclamanta invocă o excepție de nelegalitate, în temeiul articolului 277 TFUE, împotriva Regulamentului 2017/2195, în eventualitatea în care acesta ar trebui interpretat în sensul că interzice participarea sa la platforma aFRR.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de drept în interpretarea Regulamentului 2017/2195

21 Reclamanta reproșează camerei de recurs că a reținut că participarea sa la platforma aFRR nu era posibilă decât în urma adoptării unei decizii a Comisiei în acest sens în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 și că o asemenea decizie lipsea. Ea susține în esență că camera de recurs ar fi trebuit să rețină că participarea sa la această platformă era posibilă din moment ce, în primul rând, condițiile participării sale care figurează la articolul 1 alineatul (6) erau îndeplinite date fiind riscurile pe care le prezintă neparticiparea sa pentru securitatea rețelei, în al doilea rând, motivele prin care Comisia ar fi refuzat să admită o astfel de participare în scrisoarea din 17 decembrie 2020 erau eronate, în al treilea rând, camera de recurs trebuie să dispună de competența de a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile participării menționate și, în al patrulea rând, Ordonanța din 21 decembrie 2022, Swissgrid/Comisia (T-127/21, nepublicată, EU:T:2022:868), prin care s-a respins acțiunea sa în anulare împotriva scrisorii din 17 decembrie 2020 ca inadmisibilă, este lipsită de relevanță. În această privință, ea a amintit în ședință că ordonanța menționată a fost anulată prin Hotărârea din 13 februarie 2025, Swissgrid/Comisia (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

22 ACER și Comisia apreciază că camera de recurs nu a săvârșit eroarea de drept invocată. ACER subliniază, în plus, că argumentația reclamantei prezentată pentru prima dată în replică este inadmisibilă.

23 Cu titlu introductiv, trebuie respinsă cauza de inadmisibilitate a ACER întemeiată pe caracterul inadmisibil al argumentației prezentate de reclamantă în replica sa pentru motivul că s-ar asemăna cu prezentarea tardivă a unui motiv nou.

24 Potrivit articolului 84 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, pe parcursul procesului, invocarea de motive noi este interzisă, cu excepția cazului în care acestea se bazează pe elemente de fapt și de drept care au apărut în cursul procedurii. Cu toate acestea, un motiv care constituie dezvoltarea unui motiv enunțat anterior, explicit sau implicit, în cererea introductivă și care prezintă o legătură strânsă cu acesta trebuie declarat admisibil. Pentru a putea fi privit ca o dezvoltare a unui motiv sau a unei critici enunțate anterior, un nou argument trebuie să prezinte o legătură suficient de strânsă cu motivele sau cu criticile expuse inițial în cererea introductivă, pentru a putea fi considerat că rezultă din evoluția normală a dezbaterii în cadrul unei proceduri contencioase (a se vedea Hotărârea din 20 noiembrie 2017, Petrov ș.a./Parlamentul, T-452/15, EU:T:2017:822, punctul 46 și jurisprudența citată).

25 Trebuie să se constate că, încă de la cererea introductivă, reclamanta a susținut în esență că camera de recurs nu se putea întemeia pe lipsa unei decizii de autorizare a participării sale la platforma aFRR. Prin urmare, arătând, în replica sa, că camera de recurs ar fi trebuit să examineze temeinicia poziției Comisiei privind participarea sa sau, cel puțin, să examineze dacă erau îndeplinite condițiile unei asemenea participări, reclamanta s-a limitat la a dezvolta argumentația care figurează în cererea sa introductivă.

26 Articolul 1 din Regulamentul 2017/2195, intitulat „Obiect și domeniu de aplicare”, prevede la alineatul (6) că „[p]latformele europene pentru schimbul de produse standard de energie de echilibrare pot fi deschise pentru operatorii de transport și de sistem care își desfășoară activitatea în Elveția, cu condiția ca legislația națională a acestei țări să pună în aplicare principalele dispoziții ale legislației Uniunii privind piața energiei electrice și ca între Uniune și Elveția să existe un acord interguvernamental de cooperare în materie de energie electrică sau dacă excluderea Elveției poate determina trecerea prin această țară a unor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică care ar pune în pericol securitatea sistemului din regiune”.

27 Potrivit articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, „[s]ub rezerva îndeplinirii condițiilor de la alineatul (6), participarea Elveției la platformele europene de schimb de produse standard de energie de echilibrare se decide de către Comisie, pe baza unui aviz emis de [ACER] și de toți OTS, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 4 alineatul (3)[; d]repturile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem din Elveția trebuie să fie coerente cu drepturile și responsabilitățile OTS care își desfășoară activitatea în Uniune, pentru a permite o bună funcționare a pieței de echilibrare la nivelul Uniunii și existența unor condiții de concurență echitabile pentru toate părțile interesate”.

28 Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de termenii utilizați, ci și de contextul în care apare aceasta, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte (a se vedea Hotărârea din 14 martie 2024, VR Bank Ravensburg-Weingarten, C-536/22, EU:C:2024:234, punctul 35 și jurisprudența citată).

29 Trebuie să se constate că dintr-o interpretare atât literală, cât și contextuală a Regulamentului 2017/2195 reiese că, deși articolul 1 alineatul (6) din Regulamentul 2017/2195 prevede împrejurările în care poate avea loc o admitere a OTS din Elveția pe platformele europene pentru schimbul de produse standard de echilibrare și, printre acestea, eventualitatea trecerii prin Elveția a unor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică care ar pune în pericol securitatea sistemului din regiune, alineatul (7) al aceluiași articol stabilește procedura care trebuie urmată în vederea obținerii unei astfel de admiteri.

30 În această privință, modul de redactare a articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 este clar. Se deduce de aici că, deși ACER și OTS din Uniune sunt chemate să își dea avizul, Comisia este cea căreia îi este atribuită puterea de decizie și, cu ocazia exercitării sale, ea nu ia în considerare numai efectele asupra securității sistemului, ci verifică și dacă drepturile și responsabilitățile OTS din Elveția sunt în concordanță cu cele ale OTS din Uniune.

31 Rezultă de aici, în primul rând, că în mod întemeiat camera de recurs a reținut că, în lipsa unei decizii a Comisiei în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, reclamanta nu dispunea de dreptul de a participa la platforma aFRR, din moment ce este cert, pe de o parte, că platforma menționată intră sub incidența noțiunii de „platformă europeană pentru schimbul de produse standard de echilibrare” utilizată la articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 și, pe de altă parte, că nu a fost adoptată nicio decizie a Comisiei în acest sens.

32 În al doilea rând și pe cale de consecință, în măsura în care din articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 rezultă că revine Comisiei sarcina de a adopta o decizie privind participarea Elveției la platforme și, în acest cadru, de a examina dacă sunt îndeplinite condițiile

prevăzute la articolul 1 alineatul (6) din regulamentul menționat, reclamanta reproșează în mod eronat camera de recurs că nu a examinat dacă erau îndeplinite condițiile menționate sau dacă Comisia ar fi trebuit să adopte o decizie în temeiul articolului 1 alineatul (7) din acest regulament.

33 De asemenea trebuie arătat că sunt lipsite de pertinență criticile reclamantei referitoare la aprecierile care figurează în scrisoarea din 17 decembrie 2020 în ceea ce privește efectele asupra securității rețelei pe care le implică neparticiparea sa la platforma aFRR, precum și trimiterea la Hotărârea din 13 februarie 2025, Swissgrid/Comisia (C-121/23 P, EU:C:2025:83), prin care se anulează Ordonanța din 21 decembrie 2022, Swissgrid/Comisia (T-127/21, nepublicată, EU:T:2022:868), care declarase inadmisibilă acțiunea în anulare pe care o introdusese împotriva scrisorii menționate.

34 Astfel, chiar în eventualitatea în care Tribunalul ar trebui, în urma reluării procedurii în cauza T-127/21, să anuleze eventuala decizie de refuz care ar fi cuprinsă în scrisoarea din 17 decembrie 2020, o asemenea anulare nu ar produce efecte echivalente cu adoptarea unei decizii a Comisiei de autorizare a Elveției să participe la platforma aFRR în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195. În temeiul articolului 264 primul paragraf TFUE, efectele anulării s-ar limita la o eliminare retroactivă a deciziei menționate din ordinea juridică. Părțile s-ar regăsi astfel în situația în care erau înainte de 17 decembrie 2020, situație caracterizată de lipsa unei decizii a Comisiei de autorizare a participării Elveției în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

35 În al treilea rând, nici trimiterea făcută de reclamantă la necesitatea ca ACER și camera de recurs să fie în măsură să examineze dacă erau îndeplinite condițiile de participare a sa la platforma aFRR, pentru a evita existența unei „lacune grave în sistemul jurisdicțional al Uniunii”, nu poate fi admisă.

36 Printr-o asemenea argumentație, reclamanta susține în esență că ar exista o lacună în controlul jurisdicțional al articolului 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195, care ar fi contrară Uniunii de drept, în care instituțiile, organele, oficiile și agențiile sale sunt supuse controlului conformității actelor lor în special cu tratatul și cu principiile generale de drept (Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul, 294/83, EU:C:1986:166, punctul 23; a se vedea de asemenea Hotărârea din 26 iunie 2012, Polonia/Comisia, C-336/09 P, EU:C:2012:386, punctul 36 și jurisprudența citată).

37 În această privință, în măsura în care revine Comisiei sarcina de a adopta decizia avută în vedere la articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, reclamanta are posibilitatea, în eventualitatea în care ar aprecia că Comisia ar refuza în mod eronat să adopte o astfel de decizie, să utilizeze calea legală prevăzută la articolul 265 TFUE, care vizează abținerea de a acționa prin abținerea de a hotărî sau de a lua poziție (Hotărârea din 13 iulie 1971, Deutscher Komponistenverband/Comisia, 8/71, EU:C:1971:82, punctul 2; a se vedea de asemenea Hotărârea din 19 noiembrie 2013, Comisia/Consiliul, C-196/12, EU:C:2013:753, punctul 22 și jurisprudența citată).

38 Prin urmare, primul motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere în aplicarea articolului 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942 în împrejurările speței

39 Reclamanta susține că camera de recurs a încălcat articolul 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942 atunci când a reținut că Decizia 15/2022 nu modifica în mod distinct situația sa juridică. În cadrul unui prim aspect, ea reproșează camerei de recurs că nu a luat în considerare adăugarea prin Decizia 15/2022 a unei condiții suplimentare pentru participarea sa la platforma aFRR în raport cu cadrul de punere în aplicare astfel cum rezulta din Decizia 03/2020, în măsura în care nu ar mai fi suficient ca ea să obțină o decizie de autorizare a participării sale în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, ci ar trebui de asemenea ca aceasta să fie supusă dreptului Uniunii. Prin intermediul celui de al doilea aspect, ea apreciază că în mod eronat camera de recurs nu a luat în considerare efectele Deciziei 15/2022 asupra contractelor la care este parte.

40 ACER, susținută de Comisie, apreciază că camera de recurs nu a încălcat articolul 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942. ACER susține de asemenea că al doilea aspect al motivului este inadmisibil.

41 La punctele 62-67 din decizia atacată, camera de recurs a concluzionat că Decizia 15/2022 nu producea efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantei, modificând în mod distinct situația sa juridică pentru motivul, în primul rând, că situația juridică menționată nu era reglementată de Decizia 15/2020, ci de Regulamentul 2017/2195, în al doilea rând, că, în măsura în care reclamanta nu dispunea de un drept de a participa la platforma aFRR în temeiul Deciziei 03/2020, nu se putea reține că Decizia 15/2022 o afecta în mod direct și individual și, în al treilea rând, că participarea anterioară a reclamantei la proiecte de platforme sau la contractele aferente era lipsită de relevanță.

42 Articolul 28 din Regulamentul 2019/942, intitulat „Decizii care pot face obiectul unei căi de atac”, prevede la alineatul (1) că „[o]rice persoană fizică sau juridică, inclusiv autoritățile de reglementare, poate exercita o cale de atac împotriva unei decizii menționate la articolul 2 litera (d) care este adresată persoanei respective sau împotriva unei decizii care, deși adresată unei alte persoane, privește direct și personal respectiva persoană”.

43 Întrucât această dispoziție este inspirată din cea referitoare la acțiunea în anulare în fața Curții și în special în ceea ce privește prima parte a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, ea trebuie interpretată în lumina jurisprudenței aferente acestei din urmă dispoziții.

44 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că în cazul în care acțiunea în anularea unui act adoptat de o instituție este introdusă de o persoană fizică sau juridică, acțiunea menționată nu poate fi formulată decât dacă efectele juridice obligatorii ale acestui act sunt de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația sa juridică. Pe de altă parte, în ceea ce privește mai precis o acțiune în anulare împotriva unui act al cărui destinatar nu este, această cerință se suprapune cu condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, referitoare la afectarea directă și individuală a reclamantului prin actul atacat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctele 37 și 38).

45 În ceea ce privește condiția afectării directe, reiese dintr-o jurisprudență constantă că condiția potrivit căreia actul care face obiectul acțiunii trebuie să privească în mod direct o persoană fizică sau juridică impune ca acest act să producă în mod direct efecte asupra situației sale juridice și să

nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (a se vedea Hotărârea din 13 martie 2008, Comisia/Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, punctul 47 și jurisprudența citată).

46 În ceea ce privește afectarea individuală, potrivit unei jurisprudențe constante, o persoană fizică sau juridică, alta decât destinatarul unui act, nu poate pretinde că respectiva decizie o privește în mod individual în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE decât dacă este afectată de actul în cauză în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care o caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, o individualizează într-un mod analog celui în care ar fi individualizat destinatarul actului (Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, EU:C:1963:17, p. 223; a se vedea de asemenea Hotărârea din 27 februarie 2014, Stichting Woonlinie ș.a./Comisia, C-133/12 P, EU:C:2014:105, punctul 44 și jurisprudența citată).

47 În lumina acestor considerații trebuie examinate cele două părți ale motivului.

Cu privire la primul aspect al motivului

48 Prin intermediul primului aspect, reclamanta susține că Decizia 15/2022 a adăugat o condiție participării sale, în plus față de cea referitoare la obținerea unei decizii a Comisiei în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195. În esență aceasta arată că, chiar în eventualitatea în care ar obține o decizie a Comisiei de autorizare a participării sale la platforma aFRR în temeiul articolului 1 alineatul (7) menționat, nu ar corespunde definiției „OTS membru” care figurează în cadrul de punere în aplicare în urma modificării sale prin Decizia 15/2022.

49 În această privință, este suficient să se sublinieze că o astfel de argumentație se întemeiază pe o interpretare eronată a cadrului de punere în aplicare, așa cum a fost modificat prin Decizia 15/2022. Astfel, noțiunea de „OTS căruia i se aplică Regulamentul 2017/2195” care figurează în prezent în definiția „OTS membru” (a se vedea punctul 11 de mai sus) nu ar putea fi interpretată decât în sensul că o include pe reclamantă, în eventualitatea în care ar fi obținut o decizie a Comisiei de aprobare a participării sale la platforma aFRR în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

50 Astfel, în măsura în care Decizia 15/2022 a fost adoptată în temeiul Regulamentului 2017/2195, dispozițiile cadrului de punere în aplicare, așa cum a fost modificat prin această decizie, trebuie să facă obiectul unei interpretări conforme cu dispozițiile acestui regulament, cu excepția cazului în care au un sens clar și lipsit de ambiguitate și care nu impune, așadar, nicio interpretare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2021, Daimler/Comisia, T-359/19, EU:T:2021:568, punctul 92).

51 Or, întrucât Regulamentul 2017/2195 prevede în mod explicit participarea OTS din Elveția în condițiile și potrivit modalităților prevăzute la articolul 1 alineatele (6) și (7) din acesta, rezultă în mod necesar că noțiunea de „OTS căruia i se aplică Regulamentul [2017/2195]” care figurează la articolul 2 alineatul (1) litera (q) din cadrul de punere în aplicare trebuie interpretată în sensul că include un OTS din Elveția a cărui participare a fost admisă în temeiul acestui regulament.

52 Prin urmare, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect al motivului

53 Prin intermediul celui de al doilea aspect, reclamanta invocă efectele modificării modului de redactare a cadrului de punere în aplicare asupra Acordului de cooperare Picasso pentru a susține că Decizia 15/2022 a modificat în mod distinct situația sa juridică.

– *Cu privire la admisibilitatea celui de al doilea aspect, contestat de ACER*

54 ACER apreciază că prezentul aspect al motivului este inadmisibil în măsura în care reclamanta nu a furnizat copia Acordului de cooperare Picasso în anexa la cererea sa introductivă și se referă în mod vag și general la conținutul său.

55 În temeiul articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil procedurii în fața Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut, precum și al articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură, cererea introductivă trebuie să cuprindă obiectul litigiului, motivele și argumentele invocate, precum și o expunere sumară a motivelor menționate. Aceste elemente trebuie să fie suficient de clare și de precise pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să aibă nevoie de alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte în mod coerent și comprehensibil din textul cererii introductive înseși (a se vedea în acest sens Ordonanța din 28 aprilie 1993, De Hoe/Comisia, T-85/92, EU:T:1993:39, punctul 20 și jurisprudența citată). Cererea introductivă trebuie, prin urmare, să clarifice în ce constă motivul pe care se întemeiază acțiunea, astfel încât simpla enunțare abstractă a acestuia nu îndeplinește cerințele prevăzute de Regulamentul de procedură. Cerințe similare sunt impuse atunci când o obiecție este invocată în susținerea unui motiv (a se vedea Hotărârea din 25 martie 2015, Belgia/Comisia, T-538/11, EU:T:2015:188, punctul 131 și jurisprudența citată; Ordonanța din 27 noiembrie 2020, PL/Comisia, T-728/19, nepublicată, EU:T:2020:575, punctul 64).

56 În primul rând, reclamanta susține că dispune de un drept contractual de a participa la platforma aFRR în temeiul Acordului de cooperare Picasso. În al doilea rând, aceasta apreciază că cadrul de punere în aplicare, astfel cum figurează în anexa la Decizia 15/2022, conduce la privarea acesteia de dreptul contractual menționat. În al treilea rând, aceasta deduce dintr-o aplicare prin analogie a poziției Tribunalului în Hotărârea din 11 iulie 2007, Alrosa/Comisia (T-170/06, EU:T:2007:220, punctul 39), și în Hotărârea din 12 decembrie 2018, Groupe Canal +/Comisia (T-873/16, EU:T:2018:904, punctele 22-27), că Decizia 15/2022 a modificat în mod distinct situația sa juridică.

57 O asemenea argumentație este întru totul conformă cu articolul 76 litera (d) din Regulamentul de procedură.

58 Ceea ce contestă ACER privește mai degrabă lipsa unei probe din partea reclamantei cu privire la premisa factuală pe care se întemeiază această argumentație, și anume existența unui drept contractual de a participa la platforma aFRR în temeiul Acordului de cooperare Picasso, în măsura în care ea nu a furnizat în anexa la cererea sa introductivă o copie a acestor documente.

59 Este adevărat că reclamanta nu a prezentat o copie a Acordului de cooperare Picasso în anexa la cererea sa introductivă. În replica sa, ea a justificat această lipsă prin complexitatea și lungimea documentului menționat și prin caracterul pretins inutil al unei asemenea prezentări, dar a

prezentat o propunere de probe în acest sens. În urma unei măsuri de organizare a procedurii, reclamanta a comunicat Tribunalului o copie a Acordului de cooperare Picasso, precum și a acordului principal.

60 În temeiul articolului 85 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, „probele se depun și se propun în cadrul primului schimb de memorii”, iar potrivit alineatului (2) „părțile principale mai pot depune sau propune probe în sprijinul argumentației lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii, cu condiția ca întârzierea în depunerea sau propunerea acestora să fie justificată”.

61 Trebuie să se constate că reclamanta a justificat în sensul articolului 85 alineatul (2) din Regulamentul de procedură întârzierea în propunerea sa de probe subliniind în esență că aprecia că nu era necesar ca ea să demonstreze existența în privința sa a unui drept contractual de a participa la platforma aFRR.

62 În această privință, este necesar să se arate că, încă de la cererea introductivă a contestației sale în fața camerei de recurs, reclamanta a susținut că Decizia 15/2022 îi afecta drepturile contractuale, astfel cum a rezumat camera de recurs la punctul 48 din decizia atacată. Or, camera menționată a înlăturat acest argument mai degrabă ca fiind lipsit de pertinență decât din cauza nedemonstrării de către reclamantă a drepturilor de care se prevala, subliniind la punctul 64 din decizia atacată că participarea anterioară la proiecte de platformă sau la aranjamente contractuale nu putea fi invocată într-un mod care repune în discuție dispozițiile speciale care figurează în Regulamentul 2017/2195. Reclamanta putea, așadar, să aprecieze în mod legitim că nu trebuia să demonstreze existența acestor drepturi contractuale a căror materialitate nu fusese repusă în discuție de camera de recurs.

63 Prin urmare, cauza de inadmisibilitate invocată de ACER trebuie înlăturată.

– *Cu privire la examinarea pe fond a celui de al doilea aspect*

64 În ceea ce privește examinarea pe fond a acestui aspect al motivului, trebuie arătat că reclamanta este semnatară atât a acordului principal, cât și a Acordului de cooperare Picasso.

65 În plus, trebuie arătat că contractele la care reclamanta este parte au ca obiect reglementarea funcționării platformei aFRR în prelungirea Regulamentului 2017/2195 și a cadrului de punere în aplicare. Astfel, din lectura preambulului acordului principal, comun tuturor platformelor prevăzute de Regulamentul 2017/2195, rezultă că acesta urmărește să stabilească cadrul obligațiilor reciproce ale părților privind dezvoltarea, întreținerea și exploatarea platformelor menționate și în conformitate cu cadrele de punere în aplicare adoptate în temeiul acestui regulament. De asemenea, din preambulul Acordului de cooperare Picasso reiese că acesta a fost adoptat în continuarea Regulamentului 2017/2195, a cadrului de punere în aplicare și a acordului principal.

66 Cu toate acestea, nu rezultă de aici că modificarea definiției noțiunii de „OTS membru” a condus la privarea reclamantei de exercitarea drepturilor sale contractuale și, prin urmare, a produs în mod direct efecte asupra situației sale juridice în sensul jurisprudenței citate la punctul 44 de mai sus.

67 În primul rând, trebuie amintit că obiectul platformei aFRR constă în schimbul de produse standard de energie de echilibrare din rezerve pentru restabilirea frecvenței cu activare automată.

68 În al doilea rând, trebuie să se constate că, chiar anterior Deciziei 15/2022, reclamanta nu dispunea de un drept contractual necondiționat de a utiliza platforma aFRR în astfel de scopuri.

69 Astfel, părțile nu contestă, pe de o parte, că această posibilitate nu este oferită tuturor „OTS membri”, ci numai celor care intră sub incidența calificării drept „OTS participanți” și, pe de altă parte, că contractele la care reclamanta este parte condiționează posibilitatea reclamantei de a participa la platforma aFRR de adoptarea unei decizii a Comisiei în temeiul articolului 1 din Regulamentul 2017/2195, după cum atestă în special punctul 8.3 din acordul principal.

70 În al treilea rând, în măsura în care, anterior Deciziei 15/2022, reclamanta, în temeiul contractelor în discuție, independent de eventuala sa calificare drept „OTS membru”, nu dispunea de dreptul contractual de a utiliza platforma aFRR pentru a schimba produse standard de energie de echilibrare în lipsa unei decizii a Comisiei în acest sens, nu se poate considera că Decizia 15/2022 a privat-o de un asemenea drept și, prin urmare, a produs în mod direct efecte asupra situației sale juridice în sensul jurisprudenței citate la punctul 45 de mai sus.

71 Rezultă din tot ceea ce precedă că camera de recurs nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a respins calea de atac ca inadmisibilă pentru motivul că nu erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 28 alineatul (1) din Regulamentul 2019/942.

72 Prin urmare, se impune respingerea celui de al doilea aspect și, pe cale de consecință, a celui de al doilea motiv.

Cu privire la al treilea motiv, prezentat cu titlu subsidiar și întemeiat în esență pe nelegalitatea Regulamentului 2017/2195

73 Prin intermediul celui de al treilea motiv, reclamanta invocă o excepție de nelegalitate în sensul articolului 277 TFUE împotriva Regulamentului 2017/2195 în eventualitatea în care articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 ar trebui interpretat în sensul că exclude participarea Elveției la platformele de echilibrare, chiar dacă o astfel de excludere ar pune în pericol siguranța exploatării rețelei.

74 ACER apreciază că prezentul motiv este inadmisibil în măsura în care reclamanta nu a introdus o acțiune în anulare împotriva Regulamentului 2017/2195 și nu demonstrează că ar fi existat o îndoială cu privire la admisibilitatea unei astfel de acțiuni.

75 Tribunalul apreciază că, în împrejurările speței, buna administrare a justiției justifică pronunțarea cu privire la fondul excepției de nelegalitate invocate de reclamantă, fără a fi necesară pronunțarea în prealabil cu privire la admisibilitatea acesteia (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, punctul 52).

76 Excepția de nelegalitate este constituită din cinci aspecte întemeiate în esență, în primul rând, pe nerespectarea de către Comisie a întinderii competențelor sale de executare, în al doilea rând, pe încălcarea articolului 3 literele (h) și (i) și, respectiv, a articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO 2019, L 158, p. 54), în al treilea rând, pe încălcarea articolului 218 alineatul (6), TFUE, în al patrulea rând, pe încălcarea articolului 13 alineatul (1) din Acordul dintre Comunitatea Economică Europeană și Confederația Elvețiană din 22 iulie 1972 (JO 1972,

L 300, p. 189, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 40, denumit în continuare „Acordul de liber schimb”) și, în al cincilea rând, pe încălcarea principiului prevenirii întemeiat pe dreptul internațional cutumiar.

77 ACER, susținută de Comisie, apreciază că excepția de nelegalitate trebuie respinsă.

Cu privire la primul aspect al motivului

78 Reclamanta susține că Comisia nu dispunea de competența de a reglementa în Regulamentul 2017/2195 problema participării Elveției la platforma aFRR. Pe de o parte, aceasta arată că participarea Elveției la platforma aFRR se aseamănă cu o materie esențială care nu poate face obiectul unui act de punere în aplicare. Pe de altă parte și în orice caz, prin adoptarea unor norme cu privire la acest aspect, Comisia ar fi depășit întinderea abilitării care îi era conferită prin reglementarea unui domeniu în privința căruia Regulamentul 2019/943 nu prevede nimic și prin recunoașterea unei puteri de apreciere nelimitate pentru a decide cu privire la participarea Elveției la platformele de echilibrare.

79 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că Regulamentul 2017/2195 are ca temei juridic articolul 18 alineatul (3) literele (b) și (d) și alineatul (5) din Regulamentul nr. 714/2009. În măsura în care din articolul 18 alineatul (5) prima teză din acest din urmă regulament rezultă că, în ceea ce privește alineatul (3) al articolului menționat, Comisia nu poate adopta decât linii directoare, competențele sale, având în vedere distincția efectuată de Tratatul FUE la articolul 290 și la articolul 291 dintre „actul delegat” și „actul de punere în aplicare”, intră în această a doua categorie. Interpretarea menționată este confirmată de Regulamentul 2019/943, care a reformat Regulamentul nr. 714/2009, a cărui dispoziție corespunzătoare, și anume articolul 61 alineatele (4)-(6), se referă în mod explicit la adoptarea unor „acte de punere în aplicare”.

80 Potrivit articolului 291 alineatul (2) TFUE, în cazul în care sunt necesare condiții unitare de punere în aplicare a actelor obligatorii din punct de vedere juridic ale Uniunii, aceste acte conferă Comisiei competențe de executare sau, în cazuri speciale și temeinic justificate, precum și în cazurile prevăzute la articolele 24 și 26 TUE, Consiliului Uniunii Europene.

81 În cazul în care se conferă Comisiei o competență de executare în temeiul articolului 291 alineatul (2) TFUE, aceasta este chemată să precizeze conținutul actului legislativ pentru a asigura punerea sa în aplicare în condiții uniforme în toate statele membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2014, Parlamentul/Comisia, C-65/13, EU:C:2014:2289, punctul 43).

82 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, adoptarea normelor esențiale ale unei materii precum cea în discuție în prezenta cauză este de competența exclusivă a legiuitorului Uniunii, iar aceste norme trebuie adoptate în reglementarea de bază. Rezultă că dispozițiile care stabilesc elementele esențiale ale unei reglementări de bază, a căror adoptare necesită efectuarea unor alegeri politice care se numără printre sarcinile proprii ale legiuitorului Uniunii, nu pot face obiectul unei delegări și nici nu pot figura în acte de punere în aplicare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 septembrie 2012, Parlamentul/Consiliul, C-355/10, EU:C:2012:516, punctele 64-66 și jurisprudența citată).

83 Aspectul de a stabili care sunt elementele unui domeniu care trebuie considerate esențiale trebuie întemeiat pe elemente obiective care pot face obiectul unui control jurisdicțional și impune să se țină seama de caracteristicile și de particularitățile domeniului vizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 septembrie 2012, Parlamentul/Consiliul, C-355/10, EU:C:2012:516, punctele 67 și 68).

84 În plus, în temeiul unei jurisprudențe constante, Comisia precizează actul legislativ în cazul în care dispozițiile actului de punere în aplicare pe care îl adoptă, pe de o parte, respectă obiectivele generale esențiale urmărite de actul legislativ și, pe de altă parte, sunt necesare sau utile pentru punerea în aplicare a acestuia fără să îl completeze sau să îl modifice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2014, Parlamentul/Comisia, C-65/13, EU:C:2014:2289, punctele 45 și 46).

85 Trebuie să se constate că astfel de condiții sunt respectate în speță.

86 Așa cum reiese în special din considerentul (1) al Regulamentului nr. 714/2009 și din considerentul (2) al Regulamentului 2019/943, acestea au ca obiectiv crearea unei piețe interne a energiei electrice, pe baza unor norme echitabile pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică pentru a îmbunătăți concurența pe piața internă a energiei electrice. Regulamentul 2017/2195 se înscrie în perspectiva realizării acestui obiectiv, astfel cum atestă considerentele (1) și (10) ale acestuia, din care rezultă că regulamentul menționat urmărește integrarea piețelor de echilibrare a energiei, care ar trebui să fie facilitată prin instituirea unor platforme europene comune în vederea creării unei piețe interne a energiei pe deplin funcționale și interconectate.

87 Or, astfel cum Curtea a avut ocazia să sublinieze, Confederația Elvețiană, prin refuzul Acordului privind Spațiul Economic European, nu a subscris proiectului unui ansamblu economic integrat, cu o piață unică, fondată pe norme comune între membrii săi, ci a preferat calea înțelegerilor bilaterale cu Uniunea Europeană și cu statele sale membre, în domenii precise. Prin urmare, Confederația Elvețiană nu a aderat la piața internă a Uniunii (Hotărârea din 12 noiembrie 2009, Grimme, C-351/08, EU:C:2009:697, punctul 27, și Hotărârea din 7 martie 2013, Elveția/Comisia, C-547/10 P, EU:C:2013:139, punctele 78 și 79).

88 Prin urmare, trebuie să se constate că excluderea OTS care își desfășoară activitatea în Elveția de la participarea la platformele avute în vedere în Regulamentul 2017/2195, sub rezerva unui acord bilateral alternativ care rămâne încă posibil, este pe deplin justificată în raport cu obiectivele urmărite de Regulamentul nr. 714/2009 și în special cu cel al creării unei piețe interne.

89 În această privință, este necesar să se arate că prima dintre cele două ipoteze evidențiate la articolul 1 alineatul (6) din Regulamentul 2017/2195 vizează tocmai ipoteza adoptării unui aranjament bilateral cu Confederația Elvețiană, în sensul jurisprudenței citate la punctul 87 de mai sus, în măsura în care privește eventualitatea ca „legislația națională a acestei țări să pună în aplicare principalele dispoziții ale legislației Uniunii privind piața energiei electrice și ca între Uniune și Elveția să existe un acord interguvernamental de cooperare în materie de energie electrică”.

90 În plus, trebuie amintit că a doua ipoteză evidențiată de articolul 1 alineatul (6) din Regulamentul 2017/2195 privește eventualitatea „ca excluderea Elveției [să poată] determina trecerea prin această țară a unor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică care ar pune în pericol securitatea sistemului din regiune”. Trebuie să se constate că, permițând, cu titlu de excepție, posibilitatea unei participări unilaterale a Elveției la platforme din motive legate de securitatea

sistemului, Comisia s-a limitat la adoptarea unei „norme necesare sau utile” în sensul jurisprudenței citate la punctul 84 de mai sus, în măsura în care a conciliat neparticiparea Elveției la piața internă cu imperativul de a asigura securitatea și fiabilitatea rețelei, care apărea în mod transversal în Regulamentul nr. 714/2009 și care se regăsește de asemenea în Regulamentul 2019/943.

91 În această privință, în ceea ce privește puterea de apreciere a Comisiei cu ocazia adoptării deciziei avute în vedere la articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, trebuie arătat că aceasta nu este incompatibilă cu natura de act de punere în aplicare a Regulamentului 2017/2195. Astfel, această putere de apreciere este inerentă examinării aspectului dacă excluderea Elveției poate conduce la trecerea fluxurilor fizice neprogramate de energie electrică prin țara respectivă, dacă acestea sunt susceptibile să amenințe securitatea sistemului din regiune și dacă drepturile și responsabilitățile OTS din Elveția sunt coerente cu cele ale OTS care își desfășoară activitatea în Uniune. Aceasta nu se aseamănă cu exercitarea unei alegeri politice în sensul jurisprudenței citate la punctul 82 de mai sus.

92 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se concluzioneze că Comisia nu a încălcat limitele competenței sale de executare cu ocazia adoptării Regulamentului 2017/2195.

93 Prin urmare, primul aspect al motivului trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect al motivului

94 Reclamanta susține că Regulamentul 2017/2195, în măsura în care ar exclude-o de la platforma aFRR, ar fi contrar articolului 3 literele (h) și (i) din Regulamentul 2019/943, precum și articolului 6 alineatul (3) din același regulament.

95 În primul rând, în ceea ce privește articolul 3 din Regulamentul 2019/943, acesta este intitulat „Principiile de funcționare a piețelor de energie electrică” și face parte din capitolul II privind „norme[le] generale pentru piața de energie electrică”. Potrivit acestei dispoziții:

„Statele membre, autoritățile de reglementare, operatorii de transport și de sistem, operatorii de distribuție, operatorii pieței și operatorii delegați se asigură că piețele de energie electrică funcționează în conformitate cu următoarele principii:

[…]

(h) se înlătură treptat obstacolele din calea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică între zone de ofertare sau state membre și a tranzacțiilor transfrontaliere pe piețele de energie electrică și piețele serviciilor conexe;

(i) normele pieței asigură cooperarea regională acolo unde aceasta ar fi eficace;

[…]”

96 Trebuie să se constate că nu există nicio contradicție între limitarea domeniului de aplicare al OTS susceptibile să participe la platforma aFRR care figurează la articolul 1 din Regulamentul 2017/2195 și aceste obiective. Astfel, participarea la platforma menționată nu constituie unicul mijloc de a atinge obiectivul explicat la articolul 3 litera (h) din Regulamentul 2019/943. În această privință, este suficient să se sublinieze că articolul 13 din Regulamentul (UE) 2017/1485 al

Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (JO 2017, L 220, p. 1) prevede în mod explicit că, „în cazul în care o zonă sincronă cuprinde atât OTS din Uniune, cât și din țări terțe, în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament toți OTS din Uniune din respectiva zonă sincronă se străduiesc să încheie cu OTS din țările terțe nevizați de prezentul regulament un acord care să stabilească baza pentru cooperarea lor în ceea ce privește operarea în condiții de siguranță a sistemului și demersurile necesare pentru asigurarea de către OTS din țările terțe a conformității cu obligațiile prevăzute de prezentul regulament”.

97 De asemenea, deși obiectivul unei cooperări regionale care figurează la articolul 3 litera (i) din Regulamentul 2019/943 poate fi interpretat în sensul că include cooperarea cu OTS din țări terțe, astfel cum subliniază printre altele considerentul (70) al Regulamentului 2019/943 în ceea ce privește siguranța în funcționare a sistemului, această cooperare nu presupune în mod necesar un acces la platformele avute în vedere de Regulamentul 2017/2195, ci poate lua forma unor acorduri între OTS din Uniune și OTS din țările terțe în cauză, așa cum atestă articolul 13 din Regulamentul 2017/1485 citat la punctul 96 de mai sus.

98 În al doilea rând, în ceea ce privește articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul 2019/943, acesta precizează că „piețele de echilibrare asigură siguranța în funcționare, permițând, în același timp, utilizarea la maximum și alocarea eficientă a capacității interzonale de la un interval de timp la altul”. Cu toate acestea, trebuie arătat că acest obiectiv trebuie conciliat cu stabilirea unor „norme echitabile pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică pentru a îmbunătăți concurența pe piața internă a energiei electrice”, care figurează la articolul 1 litera (c) din același regulament, și cu neparticiparea Elveției la piața internă. Din motive similare celor deja expuse la punctele 90 și 91 de mai sus, o asemenea conciliere este efectuată tocmai de articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195, în măsura în care acesta prevede posibilitatea unui acces al reclamantei la platforma aFRR, pentru motive legate de securitatea sistemului, asigurând în același timp un control al coerenței drepturilor și responsabilităților OTS care își desfășoară activitatea în Uniune și în Elveția.

99 Prin urmare, și al doilea aspect al motivului trebuie de asemenea respins.

Cu privire la al treilea aspect al motivului

100 Potrivit reclamantei, dacă articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 ar trebui interpretat în sensul că permite Comisiei să refuze participarea sa la platformele de echilibrare chiar în eventualitatea în care ar fi încheiat un acord între Confederația Elvețiană și Uniune, decizia Consiliului privind încheierea acordului adoptat în temeiul articolului 218 alineatul (6) TFUE ar putea fi lipsită de efect.

101 Astfel, prezentul motiv se întemeiază pe postulatul potrivit căruia, în eventualitatea în care ar fi încheiat un acord între Confederația Elvețiană și Uniune, Comisia ar fi în măsură să excludă posibilitatea ca acest acord să își producă efectele prin neadoptarea deciziei prevăzute la articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

102 Or, trebuie să se constate că un astfel de postulat este eronat.

103 În temeiul articolului 216 alineatul (2) TFUE, atunci când Uniunea încheie acorduri internaționale, aceste acorduri sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și, în consecință, au întâietate față de actele Uniunii (a se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, Air Transport Association of America ș.a., C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 50 și jurisprudența citată).

104 În plus, trebuie amintit că o dispoziție a unui acord internațional are efect direct atunci când, având în vedere termenii săi, precum și obiectul și natura acordului, aceasta conține o obligație clară și precisă care nu este condiționată, în privința executării sau a efectelor sale, de intervenția vreunui act ulterior (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 septembrie 1987, Demirel, 12/86, EU:C:1987:400, punctul 14, și Hotărârea din 13 septembrie 2018, Gazprom Neft/Consiliul, T-735/14 și T-799/14, EU:T:2018:548, punctul 150).

105 În orice caz, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, din moment ce există o reglementare a Uniunii în domeniul vizat, supremația acordurilor internaționale încheiate de Uniune față de textele de drept derivat impune ca interpretarea acestora din urmă, în măsura posibilului, să se facă în conformitate cu aceste acorduri (a se vedea Hotărârea din 22 noiembrie 2012, Digitalnet ș.a., C-320/11, C-330/11, C-382/11 și C-383/11, EU:C:2012:745, punctul 39 și jurisprudența citată).

106 Rezultă că, chiar în eventualitatea în care dispoziția acordului internațional care prevede participarea Elveției nu ar îndeplini condițiile precizate în jurisprudența citată la punctul 104 de mai sus, Comisia nu ar putea omite să ia în considerare existența acordului menționat.

107 Prin urmare, al treilea aspect al motivului trebuie respins.

Cu privire la al patrulea aspect al motivului

108 Reclamanta susține că Regulamentul 2017/2195 constituie o restricție cantitativă la importul de energie electrică contrară articolului 13 alineatul (1) din Acordul de liber schimb, aplicabil energiei electrice. Aceasta susține că sunt îndeplinite condițiile în care articolul 13 alineatul (1) poate fi invocat în fața instanțelor Uniunii. Prin urmare, în măsura în care Regulamentul 2017/2195 ar conduce la împiedicarea reclamantei să depună oferte prin intermediul platformei aFRR, deși regulamentul menționat prevede că energia de echilibrare în Uniune nu poate fi schimbată decât prin intermediul platformelor de echilibrare, acesta ar fi contrar articolului 13 alineatul (1) din Acordul de liber schimb. În plus, nu ar fi aplicabilă nicio justificare întemeiată pe siguranța publică în conformitate cu articolul 20 din acordul menționat.

109 Potrivit articolului 13 alineatul (1) din Acordul de liber schimb, „[n]u se introduce nici o nouă restricție cantitativă la import și nici o măsură cu efect echivalent în schimburile comerciale între Comunitate și Elveția”.

110 În speță, trebuie să se constate că prezentul aspect al motivului trebuie respins fără a fi necesar să se examineze dacă legalitatea Regulamentului 2017/2195 poate fi apreciată în raport cu articolul 13 din Acordul de liber schimb.

111 Mai întâi, trebuie arătat că interpretarea dată dispozițiilor dreptului Uniunii, inclusiv celor ale tratatului privind piața internă, printre care articolul 28 TFUE, nu poate fi în mod automat transpusă în privința interpretării noțiunilor de „restricție cantitativă” și de „măsuri cu efect echivalent” care figurează la articolul 13 alineatul (1) din Acordul de liber schimb, în lipsa unor dispoziții exprese în acest sens prevăzute de acordul însuși (a se vedea în acest sens Hotărârea din

9 februarie 1982, Polydor și RSO Records, 270/80, EU:C:1982:43, punctele 14-16, Hotărârea din 12 noiembrie 2009, Grimme, C-351/08, EU:C:2009:697, punctul 29, și Hotărârea din 24 septembrie 2013, Demirkan, C-221/11, EU:C:2013:583, punctul 44). Or, în Acordul de liber schimb nu figurează nicio prevedere în acest sens.

112 În continuare, pentru motivele deja expuse la punctele 86 și 87 de mai sus, din coroborarea considerentelor (1) și (10) ale Regulamentului 2017/2195 reiese că crearea de platforme comune se înscrie în perspectiva implementării pieței interne a energiei electrice, cu alte cuvinte a unui ansamblu economic integrat fondat pe respectarea unor norme comune la care Confederația Elvețiană nu a aderat, întrucât a preferat calea înțelegerilor bilaterale cu Uniunea și cu statele sale membre, în domenii precise.

113 În sfârșit, astfel cum arată Comisia în înscrisurile sale, obiectivul și finalitatea Acordului de liber schimb, așa cum sunt enunțate la articolul 1, sunt „de a promova, prin expansiunea schimburilor comerciale reciproce, dezvoltarea armonioasă a relațiilor economice dintre Comunitatea Economică Europeană și Confederația Elvețiană”. În schimb, Acordul de liber schimb nu are ca obiectiv crearea unui spațiu economic cu un mediu de reglementare omogen.

114 Rezultă că excluderea reclamantei de la participarea la platforma aFRR nu poate fi considerată o restricție cantitativă la importul de energie de echilibrare sau o măsură cu efect echivalent, în sensul articolului 13 din Acordul de liber schimb.

115 În orice caz, reclamanta nu este supusă respectării acelorași norme comune ca OTS din Uniune și, prin urmare, nu poate fi considerată ca fiind într-o situație comparabilă cu cele ale OTS din Uniune în raport cu obiectivul de creare a unei piețe interne a energiei electrice. Așadar, reclamanta nu poate invoca în mod util existența unei discriminări arbitrare în privința sa.

116 Prin urmare, al patrulea aspect trebuie respins.

Cu privire la al cincilea aspect al motivului

117 Reclamanta susține în esență că, în eventualitatea în care Regulamentul 2017/2195 ar trebui interpretat în sensul că exclude participarea sa la platforma aFRR, acest regulament ar fi vădit contrar principiului prevenirii izvorât din dreptul internațional cutumiar, pe care Uniunea este obligată să îl respecte în temeiul articolului 3 alineatul (5) TUE. Ea subliniază că această normă de drept internațional cutumiar implică neutilizarea teritoriului propriu în scopuri care contravin drepturilor altor state. În speță, Comisia ar fi încălcat în mod vădit obligația care îi revine de a da dovadă de diligența necesară pentru a preveni producerea unor daune importante pe teritoriul elvețian ca urmare a numeroaselor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică prin Elveția, susceptibile să fie create de o platformă aFRR care funcționează fără participarea sa, și a efectelor de congestie și a consecințelor negative ale acestora care rezultă de aici.

118 În primul rând, trebuie amintit că, astfel cum reiese din cuprinsul articolului 3 alineatul (5) TUE, Uniunea contribuie la respectarea strictă și la dezvoltarea dreptului internațional. În consecință, atunci când adoptă un act, Uniunea este obligată să respecte dreptul internațional în ansamblul său, inclusiv dreptul internațional cutumiar, care este obligatoriu pentru instituțiile Uniunii (a se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, Air Transport Association of America ș.a., C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 101 și jurisprudența citată).

119 În această privință, este adevărat că, începând cu Hotărârea Strâmtoarea Corfu [(Regatul Unit împotriva Albaniei) din 9 aprilie 1949, *Recueil* 1949, p. 22], Curtea Internațională de Justiție (CIJ) a invocat, în temeiul anumitor principii generale și bine recunoscute, „obligația oricărui stat de a nu utiliza teritoriul propriu în scopuri care contravin drepturilor altor state”. Existența acestei norme cutumiare a fost amintită de CIJ în special în Hotărârea Uzine de celuloză pe fluviul Uruguay [(Argentina împotriva Uruguay) din 20 aprilie 2010, *Recueil* 2010, p. 45 și 46, punctul 101], din care rezultă în esență că un subiect de drept internațional este supus unei obligații de diligență impuse cu ocazia exercitării competențelor sale.

120 În al doilea rând, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, pentru ca un principiu de drept internațional cutumiar să poată fi invocat de un justițiabil în vederea examinării de către instanța Uniunii a validității unui act al Uniunii, este necesar ca, pe de o parte, acesta să poată pune în discuție competența Uniunii de a adopta actul respectiv și, pe de altă parte, actul în cauză să poată afecta drepturi de care justițiabilul beneficiază în temeiul dreptului Uniunii sau să poată crea în privința sa obligații în temeiul acestui drept (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Air Transport Association of America ș.a., C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 107 și jurisprudența citată).

121 În speță, nu se poate exclude ca aceste două condiții să fie îndeplinite în privința reclamantei.

122 Pe de o parte, este cert că Elveția face parte din zona sincronă a Europei continentale și este, *de facto*, înconjurată geografic de state membre ale Uniunii. Din această perspectivă, s-ar putea considera că principiul prevenirii poate repune în discuție competența Uniunii de a adopta o reglementare care poate avea incidență asupra întregii zone sincrone, inclusiv asupra Elveției.

123 Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta este operatorul unic al sistemului de energie electrică din Elveția, în eventualitatea în care neparticiparea sa la platforma aFRR ar avea drept consecință faptul că ea trebuie să ia măsurile implicate de fluxuri fizice neprogramate de energie electrică, s-ar putea reține că Regulamentul 2017/2195 creează obligații în privința sa în sensul jurisprudenței citate la punctul 120 de mai sus.

124 În al treilea rând, întrucât un principiu de drept internațional cutumiar nu prezintă același nivel de precizie ca o dispoziție a unui acord internațional, controlul jurisdicțional trebuie în mod necesar să se limiteze la a stabili dacă, prin adoptarea actului în cauză, instituțiile Uniunii au săvârșit erori vădite de apreciere cu privire la condițiile de aplicare a acestui principiu (a se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, Air Transport Association of America ș.a., C-366/10, EU:C:2011:864, punctul 110 și jurisprudența citată).

125 În schimb, această a treia condiție nu poate fi considerată îndeplinită.

126 Pe de o parte, astfel cum s-a arătat deja la punctele 96 și 97 de mai sus, dreptul Uniunii, prin intermediul articolului 13 din Regulamentul 2017/1485, prevede în mod explicit încheierea de acorduri între OTS din Uniune și OTS din țări terțe atunci când aceștia sunt prezenți în aceeași zonă sincronă. Rezultă că neparticiparea reclamantei la platforma aFRR nu exclude nicidecum o colaborare între reclamantă și OTS din Uniune în ceea ce privește securitatea sistemului în zona sincronă, care este, dimpotrivă, promovată.

127 Pe de altă parte, astfel cum s-a subliniat deja la punctul 90 de mai sus, trebuie amintit că articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 are în vedere posibilitatea reclamantei de a participa la platforma aFRR, în eventualitatea în care Comisia ar reține că „excluderea Elveției

poate determina trecerea prin această țară a unor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică care ar pune în pericol securitatea sistemului din regiune” și cu condiția ca drepturile și responsabilitățile OTS din Elveția să fie în concordanță cu cele ale OTS care își desfășoară activitatea în Uniune.

128 În aceste condiții, nu se poate considera că Comisia a încălcat în mod vădit obligația de diligență necesară a Uniunii, care decurge din norma cutumiară invocată de reclamantă prin limitarea, în principiu, a participării la platforma aFRR exclusiv la OTS din Uniune.

129 Prin urmare, se impune respingerea celui de al cincilea aspect și, pe cale de consecință, a prezentului motiv și a acțiunii în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

130 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În speță, întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de ACER, conform concluziilor acesteia.

131 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Comisia va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Swissgrid AG va suporta propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER).

3) Comisia Europeană va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Škvařilová-Pelzl Nõmm Steinfatt

Kukovec Meyer

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 8 octombrie 2025.

Semnături